

Estetik Paradigmalar Işığında Sanat ve Eğitimi

Aygül AYKUT

Doç. Dr. Aygöl AYKUT

ESTETİK PARADİGMALAR IŞIĞINDA SANAT VE EĞİTİMİ

ISBN 978-605-241-499-6

DOI 10.14527/9786052414996

Kitap içeriğinin tüm sorumluluğu yazarlarına aittir.

© 2018, PEGEM AKADEMI

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Pegem Akademi Yay. Eğt. Dan. Hizm. Tic. AŞ'ye aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı; mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Bu kitap T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır. Okuyucularımızın bandrolü olmayan kitaplar hakkında yayinevimize bilgi vermesini ve bandrolsüz yayınları satın almamasını diliyoruz.

Pegem Akademi Yayıncılık, 1998 yılından bugüne uluslararası düzeyde düzenli faaliyet yürüten **uluslararası akademik bir yayinevidir**. Yayımladığı kitaplar; Yükseköğretim Kurulunca tanınan yükseköğretim kurumlarının kataloglarında yer almaktadır. Dünyadaki en büyük çevrimiçi kamu erişim kataloğu olan **WorldCat** ve ayrıca Türkiye'de kurulan **Turcademy.com** ve **Pegemindeks.net** tarafından yayınları taranmaktadır, indekslenmektedir. Aynı alanda farklı yazarlara ait 1000'in üzerinde yayını bulunmaktadır. Pegem Akademi Yayınları ile ilgili detaylı bilgilere <http://pegem.net> adresinden ulaşılabilir.

I. Baskı: Aralık 2018, Ankara

Yayın-Proje: Ayşe Açıkgöz

Dizgi-Grafik Tasarım: Tuğba Kaplan

Kapak Tasarımı: Pegem Akademi

Baskı: Ay-bay Kırtasiye İnşaat Gıda Pazarlama ve Ticaret Limited Şirketi
Çetinemeç Bulvarı 1314.Cadde No:37A-B
0312 472 58 55

Yayıncı Sertifika No: 36306

Matbaa Sertifika No: 33365

İletişim

Karanfil 2 Sokak No: 45 Kızılay / ANKARA

Yayınevi: 0312 430 67 50 - 430 67 51

Dağıtım: 0312 434 54 24 - 434 54 08

Hazırlık Kursları: 0312 419 05 60

İnternet: www.pegem.net

E-ileti: pegem@pegem.net

WhatsApp Hattı: 0538 594 92 40

Doç. Dr. Aygöl AYKUT

İzmir/Bergama'da doğdu.

Aykut, Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi, Resim-İş Öğretmenliği Resim Anasanat dalından 2000 yılında birincilikle mezun oldu.

Yüksek Lisans derecesini 2003, doktora derecesini ise 2008 yılında, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Resim-İş Öğretmenliği'nden aldı. 2005 yılında Erciyes Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi'nde Öğretim görevlisi olarak çalışmaya başladı. 2009-2010 yılları arasında Birmingham City University, Art&Design'da burslu araştırmacı olarak bulundu.

Ulusal ve uluslararası hakemli dergilerde yayınları ve "Sanat Eğitiminde Estetik" adlı birde kitabı bulunan Aykut, yurtiçi ve dışında çeşitli kişisel ve karma sergilere de katılmıştır. 2013 yılında Doçent ünvanı alan Aykut, Erciyes Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesinde Resim Bölümü öğretim üyesi olarak görevine devam etmektedir.

ÖNSÖZ

2012 yılında yayınlanan “Sanat Eğitiminde Estetik” adlı kitabım doktora sürecindeki bilgilerin güncel konularla harmanlanarak sunulmasıyla oluşmuştu. Doktora sonrasında devam eden kuramsal ve uygulamalı deneyimlerim estetiğin sanat eğitimindeki değeri ve rolüne ilişkin geniş bir görünüm sağladı. Geçen bu senelerde gerek akademik alanda sanat ve sanat eğitiminde yaşanan dönüşümler, gerekse güncel/çağdaş sanatı eğitimle bütünleştirme çabaları estetiğin sanat eğitimindeki rolünü inceleme ve gelişen fikirlerle ele alınması gerekliliğini doğurdu. Ayrıca en önemlisi de öğrencilerin ve meslektaşların talepleri idi. Tüm bu gerekçeler alanımdaki temel bilgilerimi genişleterek yeni bir bakış açısıyla bir araya getirmem için motivasyonu sağladı.

Yirmi birinci yüzyılın en belirgin özelliklerinden biri bilginin oldukça hızlı yayılması ve tüketilmesidir. Sanatında bu yenedünya düzeninin ritmine uyması doğaldır. Bugün teknolojinin toplumun şekillenmesindeki rolü artmış, yeni gösteri araçları görsel kültür mecrasında tasarım olgusunun yarattığı etkilerle birleşince, kültür bir sermaye olarak raflarda yerini almıştır. Bu gelişmeler estetiğin felsefenin en hareketli alanlarından biri haline gelmesiyle etkiler yaratmaya devam eder. Daha yirmi yıl öncesine kadar sanatla ilgili çoğu söylem bize olağandışıymış gibi görünürken, bugün sanat ile ilgisi kurulmamış bir alan ya da savunulmamış bir tez kalmamış gibi görülebilir. Geçmiş çok yargılamadan günümüz bakış açısından teknolojinin estetiği yeniden keşfettiğini ve bu yolla tasarım ve sanata olan ilginin toplumda meyve verdiğini söyleyebiliriz.

Son yirmi yılda görsel medyanın bireysel farkındalıkları önceleme, sosyo-kültürel olana ve tarihsel eleştiriye odaklanması edebiyat, müzik, resim, mimari ve film gibi sanat türleri üzerinde güçlü bir etki yaratmaya devam etmektedir. Ancak bu durumun güncel sanatla ilgili felsefi problemlerin kenara konması anlamına gelmediği de açıktır. Artık sanat problemleri görsel kültürü, medya çalışmalarını; siyaset, ekonomi ve iktisat alanındaki sosyal çalışmaları içine alabilecek bir konuma taşınmış gözükmektedir.

Günümüz düşünürleri artık estetiğe karşı doğan yeni ilgilerini felsefede sunumun doğası, yaratıcılık, hayal, duygu ve ifade gücü gibi konular dışına da yöneltmişlerdir. Hatta gözün bakış (gaze) edimi, imajların yan anlamı gibi farklı disiplinlerden sanatın işlevini sorgulayamaya, izleyici ve sanatçı arasında gerçekleşen ilişkinin dönüşümüne, deneyimlendikçe derinleşen teknoloji etkisiyle sanatsal kırılmalara ve görsel etkileşimin doğası gibi konulara da dikkat çekmektedirler. Bu durumda pek çok çağdaş sanatçının çağdaş düşünürlere benzer şekilde bireysel romanlar, şiirler, senfoniler ve filmlerdeki toplumsal olgulara dikkatleri çekerek, müzikolog, antropolog, sanat, edebiyat veya film eleştirmeni, hatta daha da ileri giderek bilim insanı iç görüşüne sahipmiş gibi yapıtlar sunmaları doğal karşılanmaktadır. Parlak düşüncelerin ürünleri olarak çağdaş sanat yapıtları estetik deneyim sınırlarını zorlamakla, duygulanımın doğasını aşabilmektedir. Günümüz

sanatçıları sanatın teknik, malzeme ve araçlarla kurduğu ilişkiyi insanın düşünsel kaynağı, teknolojinin ikilemli dili ve kavramsal anlatım biçimlerine yönelterek, sanatı bir tür sorgulama, eleştiri, ya da aktivizm gibi yaşamsal alanda günlük, sıradan deneyimlere dönüştürmeye meyillidirler.

Güncel sanat mecrasındaki yapıtlar; modern toplumun radikal eleştirisini yaparken sanatın kabul gören ölçütlerini aşmak, hatta yermek adına ucuz malzeme, kinayeli dil veya yüceliğe atf yaparak, iğneleyici ya da alaycılıkla tarihselliğin kronolojisine meydan okuyabilmektedir. Örneğin etnik, ırksal ya da cinsel konuları yeniden canlandırarak, bir eseri yeniden üretmek ya da geçmiştekini kendine mal ederek, çoğulculuk, eklektizm ya da çeşitlilik adına işleyip onunla dalga geçer ya da sıradanlığı erişilmez kılar, bazende metinleştirir. Bu durumda çağdaş sanat, alışık olduğumuz görme biçimlerini tahtından etme, sanatı neredeyse yaşamda bir zorunluk biçimine dönüştürme konusunda kararlı durmaktadır.

Güncel anlamıyla estetik ise artık analitik felsefeyle artan çoğulculuk sayesinde, ilişkisel estetik, uygulamalı estetik, politik felsefe, çözümleyici estetik, bilişsel estetik, semiyotik gibi felsefi dilin ve sanatın ötesine, bilimsel fetihlerin yapıldığı bir alana yayılmaktadır. İşte bu tür gelişmeler estetiğin sanat ve eğitimle kurduğu bağın yeniden gözden geçirilmesi gerekliliğini doğurmaktadır.

Hem sanat yapan hem bir sanat eğitimcisi ve bilim insanı olarak eğitim programında sanat ve eğitim gibi farklı yönleri bakan iki özel alanın kesişim kümesini oluşturmanın ne kadar güç bir iş olduğunu akademik hayatım boyunca deneyimlemekteyim. Buna bir de felsefe, tarih, sosyoloji ve psikoloji gibi ilişkili disiplinlerin alanla kurduğu bağlar eklendiğinde sanat eğitimine yönelen yoğun bilgi akışını izlemek ve şekillendirmek daha da güçleşebilmektedir. Bu güçlükler rağmen geçmiş yüzyılla kıyaslandığında bugünün sanat eğitimcileri büyük adımlar atmıştır. Sanat ve sanat eğitimi hakkındaki eserlerin gittikçe artan sayısı takdire değer çabaların göstergeleridir.

Bu Kitapta, ilk kitabımda yer alan temel konulara paralel olarak, estetiğin sanat olgusu ve kavramlarının oluşmasındaki rolüne odaklanılmış; epistemolojik, metodolojik ve aksiyolojik açıdan sanat ve eğitimi bütünleştirme yolunda beliren yeni olanaklar harmanlanarak mercek altına alınmıştır. Aynı zamanda bir bilgi alanı olarak estetiğin tarihi ve yapılanma süreci, kavramlarıyla incelenmiştir. Özellikle sanat eğitiminde sanat kuramlarına gönderme yapan, sanat felsefesi anlamında beliren estetik ile bir araştırma, sorgulama, bilgi edinme aracı olarak; yordama, analiz ve sentez gibi bilişsel süreçleri harekete geçiren; çözümleyici, yorumsamacı estetiğe işaret edilmiştir. Bu doğrultuda uygulamada beliren, sanatçının ilkeleri, seçimleri ve yorum gibi sanat yapım sürecinin bütünleştirmesinde yer alan, biçim, yapı ve temsil öğelerini irdeleyen yapısalci estetiğin bilgi elde edinme süreçleriyle estetik deneyimin doğasına vurgu yapılmıştır. Daha güncel bakış açısından kamusal alanda doğan ilişkisel estetik ile feminist estetik gibi estetiğin alanını genişleten; toplumsallığa yönelik ideoloji, hegemonya, kitle kültürü ile ilişkili, estetik tepkinin doğası ve bakış açıları da tartışmaya dahil edilmiştir.

Ayrıca kitapta çağdaş sanat pratiklerinde estetiğin bakış açılarından ve bilgi edinme yollarından nasıl fayda sağlanacağı, özellikle sanat temelinde bilimsel araştırma olarak kuramsal ve uygulamanın bütünleştirilmesi ve eğitim programında estetik eğitimin işler hale gelmesine yönelik genç sanatçılara ve eğitimcilere yol gösterecek eğitsel etkinlik örneklerine de geniş ölçüde yer verilmiştir.

Kitabın ilk bölümünde sanatın ne olduğu ya da olmadığına ilişkin sorular, sanatsal bilginin anlamı, sanata nasıl değer biçildiği, sanatın belirleyicileri, ona ne kadar ödendiği gibi estetiği ilgilendiren sorular çağdaş sanat bağlamında tartışmaya açılmıştır. Sonra ki bölümde, estetiğin sanattaki anlamına odaklanılmış, böylece estetiğin tarihi, kuramsal yapısı ile temel kavramlarına kademeli bir geçiş yapılmıştır. Üçüncü bölümde ileti olarak sanat ele alınırken, dördüncü ve beşinci bölümlerde sanat kuramlarına yer verilmiştir. Altıncı bölümde çağdaş sanat eğitiminde estetiğin rolü tartışılmış ve son bölümde çağdaş estetik paradigma bağlamlarıyla ele alınarak, sanat eğitiminde yeni estetik paradigmalara ile sanat eğitimi etkili bir araç haline getirecek belli başlı görüşlere yer verilip bazı yöntem önerilerinde bulunulmuştur.

Bu kitabımı 2018 yılında genç yaşta kaybettiğim bana öğretmenlik sanatının acı tatlı yönlerini gösteren ve sanat eğitimciliğinin bir çeşit insan mühendisliği olduğunu öğreten, “hocam yeni kitap ne zaman hazır olacak?” diyerek beni motive eden, üç yıllık eğitimi boyunca arkadaşlarına koşulsuz paylaşmanın anlamını yaşatan sevgili öğrencim Burcu Aytekin’e, ayrıca yaşamım boyunca desteklerini benden esirgemeyen sevgili eşim, N.Burak Aykut’a, aileme, akademik yaşamıma yön veren hocam Prof.Dr. Vedat Özsoy’a, eğitimimde emeği geçen tüm hocalarım ve arkadaşlarıma teşekkürlerimle atfediyorum.

Kitabın ilki gibi akademik düzeyde sanat eğitiminin amaçlarına ulaşmasında çaba sarfaden öğrenciler, eğitimciler ve sanat meraklılarına etkili bir rehber olmasını ümit ediyorum.

20 Eylül 2018, Kayseri

Aygül Aykut

İÇİNDEKİLER

Önsöz	v
-------------	---

1. BÖLÜM SANAT NEDİR?

Sanat Nedir?	1
Sanat ve Felsefe	11
Sanat ve Estetik	22
Sanatın Ne Olduğuna İlişkin Temel Üç Farklı Yaklaşım	29
Sanat ve Güzel	34
Sanat ve Disiplinleri	37
Sanat, Tasarım, Temsil, Kurgu ve Gerçeklik	39

2. BÖLÜM ESTETİĞİN BOYUTLARI

Estetiğin Tarihi	45
Sanatın Temel Bileşenleri	53
Sanatçı	54
Sanat Tüketicisi/İzleyici/ Estetik Özne	56
Sanat Eseri/Yapıt/Estetik Nesne	56
Dış Gerçeklik /Doğa	63
Sanat Eserinin Özellikleri	64
Estetik Tutum	64
Estetik Yargı	68
Estetik Değer	69

3. BÖLÜM İLETİ OLARAK ESTETİK

İleti Olarak Estetik	73
İmge ve Estetik.....	83
Estetik Bakış	85
Görsel Algı.....	89
Biliş, Öğrenme ve Estetik	92
Bilgi Kuramı ve Estetik Yargı	95

4. BÖLÜM SANAT VE ESTETİK KURAMLARI

Yansıtmacılık/Taklitçilik/Öykünme Kuramı	103
Biçimcilik Kuramı	105
Duygusal Etki Kuramı/Duyguculuk	106
Sezgisilik.....	107
İradecilik/İstençlilik	108
Kurumsal Sanat Kuramı	108

5. BÖLÜM 20. YÜZYIL ESTETİK KURAMLARI

20. Yüzyıl Estetik Kuramları	109
Objektivist; Nesnel Estetik Temelli Estetik Kuramlar.....	110
Yapısalcılık (Strüktüralizm) Kuramı.....	112
Yorumbilim (Hermeneutik) Kuramı	114
Olgubilim: Olaybilim (Fenomonoloji) Kuramı.....	116
Sübjektivist; Öznel Estetik Kuramları.....	118
Davranış Kuramı	121
Estetik Değer ve Estetik Beğeni, Yargı Temelli Estetik Kuramları.....	122
Anlambilim: Göstergibilim (Semiyoloji) Kuramı	122
Varlıkbilim (Ontoloji) Kuramları.....	125
Doğu ve Batı Estetiği.....	126

6. BÖLÜM SANAT EĞİTİMİNDE ESTETİK

Estetik Eğitiminin Amaçları	129
Estetik Eğitiminde Etkili Üç Düşünür: Shiller-Read-Dewey.....	132
Johann Christoph Friedrich Schiller (1759-1805)	132
Herbert Read.....	133
John Dewey	135
Sanat Eğitimi Disiplini Olarak Estetik.....	136
Sanat Eğitiminde Estetiğin Rolü.....	140
Estetik Eğitiminde Gelişmeler	152
Modern Düşüncenin Estetik Eğitime Etkileri.....	164
Post Modern Düşüncenin Estetik Eğitime Etkileri	172
Çevre Estetiği ve Estetik Eğitimi	181

7. BÖLÜM YENİ ESTETİK PARADİGMALAR

Paradigma/Değerler Dizisi Nedir?	185
Büyük Hareketler ve Sanatçılar.....	191
Pop Sanat	191
Fotogerçekçilik.....	191
Kavramsalcılık	191
Minimalizm	191
Performans Sanatı	192
Kurulum/Yerleştirme Sanatı-Enstalasyon.....	192
Dünya/Arazi Sanatı.....	192
Brillo Kutuları ve Andy'leme	193
Dünyanın Yeni Yüzü	196
Sanatta Yükselen Kavramlar	207
Çağdaş Sanat ve Estetik Anlayışı	209
Marksist Estetik	209
Çağdaş Sanat ve İlişkisel Estetik	212
Bağlantılar ve Randevular	216
Birarada Bulunmak ve Buluşmalar	216

Mesleki İlişkiler: Alıcılar.....	217
Çağdaş Sanat ve Feminist Eleştiri.....	218
Feminist Estetik	221
Kavramsal Sanat ve Feminizm	223
Çağdaş Sanat Türlerinin Doğuşu.....	228
Çağdaş Sanatın Yarattığı Farklılıklar.....	231
Çağdaş Sanatı Okumak	235
Çağdaş Sanatı Okumanın Yolları	239
Çağdaş Sanatı Eleştiri Yoluyla Okumak.....	239
Çağdaş Sanatı Tarih Yoluyla Okumak.....	240
Çağdaş Sanatı Video Kullanarak Okumak.....	242
Çağdaş Sanatı Tematik Okumak.....	243
Yazın Kullanarak Çağdaş Sanatı Okumanın Yolları	243
Kavramsal Stratejiler Yoluyla Çağdaş Sanat Okumak.....	244
Hazırlık Aşamasına İlişkin Öğrenme Çıktıları.....	262
Çağdaş Estetiğin Doğasına İlişkin Öğrenme Çıktıları	263
Uygulama Aşamasına İlişkin Öğrenme Çıktıları.....	266
Sanat Eğitiminde Kavram Haritaları.....	268
Sanat Eğitiminde Sokratik Yöntem “Varsayımların Analizi”	272
Estetik Sorgulama Yaprağı.....	277
Çoklu Şifreler ve Kavram Çatışmaları.....	279
Axioloji (Değer) Kavramı Tartışması	280
Son Söz.....	282
Kaynaklar.....	295

ŞEKİLLER LİSTESİ

Resim 1. Damien Hirst, “Yaşayan Birinin Zihninde Ölümün Fiziksel İmkansızlığı”. 1992	4
Resim 2. Zhang Huan, “12 Metrekare”. 1994.	5
Resim 3. Marco Evaristti, “Helena: The Goldfish Blender”, 2000.....	5
Resim 4. Claes Oldenburg, The Store, 1961.	8
Resim 5. Laocoön ve Oğulları (Roma Kopyası), M.S 200, Beyaz mermer.....	15
Resim 6. Marc Quinn, Self, 1991.	24
Resim 7. Atina Okulu, Raffaello Sanzio, 1509-1511	46
Resim 8. Vasilij Kandinsky, 1923. “On White”	77
Resim 9. Toplayıcılar (The Glens), Millet. Orsay Müzesi. 1957	78
Resim 10. Mark Rothko.1956. İsimsiz/Untitled No. 5.....	82
Resim 11. Bridget Riley, 1961. Karelerin Hareketi.	83
Resim 12. Andy Warhol (1928-1987) Brillo Kutusu, (3 sent indirimli), Heykel, Christie’s.	193
Resim 13. Rirkrit Tiravanija’s Pad Thai, 1990	214
Resim 14. Liam Gillick’s Big Conference Centre Limitation Screen, 1998	215
Resim 15. Guggenheim Müzesi, VB 35, Vanessa Beecroft, 1998.	215
Resim 16. Tracey Emin’in “My Bed”.1998.	224
Resim 17. Suzanne Lacy and Leslie Leibowitz’in Los Angeles anti-tecavüz projesi, 1972.....	226
Resim 18. Judy Chicago. Dinner Party. 1970.	227
Resim 19. Richard Hamilton. 1956. ‘Bugün Evlerimizi Böyle Çekici ve Farklı Kılan Nedir?’ Kolaj,Kunsthalle	229
Resim 20. Barnett Newman. Onement VI	230
Resim 21. Sol LeWitt. Traces. 1928	230
Resim 22. Christo ve Jeanne-Claude, Şemsiyeler 1991 (Japonya)	231
Resim 23. Paul McCarthy. “Ressam,” 1995. Ağaç panel, halı, boya, mobilya, tual, mutfak aletleri, büyük boy boya tüpleri ve fırça, video projektörü, lateks burun, çeşitli ebatlardaki katlanan sandalyeler kullanıldı. Video performansı ve yerleştirme Los Angeles şehrinde Brian Butler, Sabina Hornig, Paul McCarthy, Fredrik Nilsen ve Barbara Smith’ in yardımlarıyla gerçekleştirildi. Rubell Family, Miami, Florida koleksiyonundan.....	232

- Resim 24. Josiah McElheny. “Neredeyse Modernite 1952, Yansıtmanın ve Yansıtmanın Sınırsızlığı”, 2004. Yansıtılan üflenerek şişirilmiş cam, krom metal, cam, elektrikli lamba, 30 1/2 x 56 1/2 x 18 1/2 inç. Milwaukee Sanat Müzesi Koleksiyonu, Wisconsin. Fotoğraf: Tom Van Eynde. Courtesy Donald Young Gallery, Chicago..... 233
- Resim 25. Cao Fei. “China Tracy’ nin yansıması”, (AKA: Cao Fei’nin yaşamının ikinci doküman filmi) 2007. Üretim tarzları, ikinci yaşam doküman filmi, tek kanal renkleriyle hazırlanmış sesli video, 28 dakikadır. © Cao Fei. Courtesy the artist and Lombard-Freid Projects, New York..... 233
- Resim 26. Gabriel Orozco. “Kediler ve Karpuzlar”, 1992. Renkli saydam fotoğraf kağıdı, 16 x 20 inç. Wendy ve Robert Brandow. Marian Goodman Gallery, New York. (age)..... 234
- Resim 27. Allora & Calzadilla. “Diğer Taraftan Bakmak”, 1998/2002. Çeşitli ebatta renkli fotoğraf. Yerleştirme alanı: VII Havana Bienal, Cuba..... 234
- Resim 28. Mark Dion. “Neukom Vivarium,” 2006. Karışık teknikle yapılan yerleştirme, sera mekânı: 80 feet uzunluğunda. Yerleştirme Seattle’ daki olimpik heykel parkında bulunuyor. 235
- Resim 29. Doris Salcedo. 8. İstanbul Bienali, Yerleştirme, detay, 2003. © Doris Salcedo. Courtesy the Alexander and Bonin, New York. (art 21) 238
- Resim 30. Eleanor Antin. “Altın Ölüm” den “Pompeii’nin son gününe” 2001. Kromojenik baskı, 58 5/8 x 46 5/8 inç. Ronald Feldman’ın bağışlamış New York..... 241
- Resim 31. Carrie Mae Weems. “Matem”, 2008. Arşivsel pigment baskı, 61 x 51 inç © Carrie Mae Weems. Jack Shainman Gallerisine bağış, New York. 241
- Resim 32. Örneğin; Eserin adı: “Birkaç/ Tek “ sanatçısı, Do-Ho Suh, yerleştirme sanatı, 2001 Venedik Bienali Kore pavyonunda sergilendi. Venedik, İtalya. Malzemesi; paslanmaz çelikten köpek künyeleri, kaplanmış bakır nikel yapraklar, çelik yapı, cam fiberle güçlendirilmiş resin, kauçuk. Şu anda Lehmann Maupin Galleri, New Yorkda sergileniyor. 243
- Resim 33. Jennings ve Lambert (2008) “Keşke burada olsaydın! 254
- Resim 34. Alexis Rockman’ın "Projeler“ (1999). Rat Evulation. 255
- Resim 35-36-37 Antony Aziz ve Sammy Cucher “Naturalia Serileri”, (2000-2001). 256
- Resim 38. Mark Dion, On Tropical Nature. (1991). 256
- Resim 39. David Wojnarowicz, “Something From Selep III” prototipler, (1988). 257
- Resim 40. Tenmouya Hisashi, “Intertwining thought”, 2009..... 259
- Resim 41. Bir zihin haritası örneği..... 266

Resim 42. Bir Kavram Haritası Örneği.....	270
Resim 43. Bir Görsel Şema Örneği.....	271
Resim 44. Sanat Eğitiminde Modern Öğretim İçeriği Örneği.....	274
Resim 45. Sanat Eğitiminde Post Modern Öğretim İçeriği Örneği.....	276
Şema 1. Estetiğin Temel Kavramları.....	24
Şema 2. Estetik ve Sanat	26
Şema 3. Sanatın Temel Bileşenleri.....	53
Şema 4. Sanat Eğitiminde Modernist Öğretim İçeriği	274
Şema 5. Post modern Öğretim İçeriği	275
Şekil 1. Bilgi Teorisi Açısından İki Anahtar Terim	95
Şekil 2.....	100

